

وزارت بازرگانی در سال ۸۷ و چشم انداز سال ۸۸

موفق در داخل و خارج

مصاحبه اختصاصی ماهنامه «اقتصاد ایران» با آقای مهندس محمدصادق مفتاح، معاون وزیر بازرگانی

اقتصاد ایران: آقای مهندس! به عنوان اولین سؤال، سال ۸۷ را در رابطه با فعالیت‌های بازرگانی داخلی کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

سال ۸۷ سال خوبی برای بازرگانی کشور بود. در این سال، صادرات بیش از ۲۰ میلیارد دلار کالاهای غیرنفتی را جشن گرفتیم. به علاوه در ۸ ماهه اول سال، ارزش صادرات کشور با کل ارزش صادرات سال ۸۵ برابر بود. همچنین با توجه به تولیدات داخل و به تبع آن، صادراتی که انجام شده، نسبت صادرات به واردات در کشور در سال ۸۷ به رقم ۴۴ درصد رسید که گویای عملکرد خوب وزارت بازرگانی است. نسبت صادرات به واردات کشور در سال‌های ۸۴ تا ۸۶ به ترتیب بالغ بر ۲۸، ۴۰ و ۴۳ درصد بوده و همان گونه که اشاره کردم، تنها در ۸ ماهه اول سال ۸۷ نسبت صادرات به واردات ما به ۴۴ درصد رسید که به طور حتم تا پایان سال بالاتر خواهد رفت. البته این را هم باید گفت که رقم ۲۸ درصد مربوط به سال ۸۴ ناشی از فعالیت ۶ ماهه دوم این سال توسط دولت نهم بود و خوشبختانه پس از آن با رشد فزاینده صادرات غیرنفتی مواجه بوده‌ایم.

اقتصاد ایران: نقش وزارت بازرگانی و ابزار مورد نیاز آن در پروسه روان‌سازی اقتصاد کشور چه می‌باشند؟

روان‌سازی اقتصاد کشور جزو برنامه‌های محوری وزارت بازرگانی محسوب می‌شود، چراکه اگر ما خواستار پیوستن به اقتصاد جهانی هستیم، باید روان‌سازی را در اقتصاد کشور عملی کنیم. ما در این زمینه، مزیت‌هایی داریم که با استفاده از آنها، به طور حتم به این مهم دست خواهیم یافت. وزارت بازرگانی برای این منظور اقداماتی را انجام داده و طرح‌هایی نیز در دست اجرا دارد. ما می‌توانیم از ظرفیت بالقوه اصناف کشور استفاده کنیم. با به فعلیت رساندن ظرفیت و توانایی‌های بالقوه اصناف، به طور حتم گامی بزرگ در روان‌سازی اقتصاد برداشته‌ایم. در این مقوله، وزارت بازرگانی قصد دارد تا تمام امور را به اصناف واگذار نماید که این مسئله بسیار حایز اهمیت است. در دهه ۷۰ میلادی، اقتصاد جهانی مسیر حرکتی خود را به سوی سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO) تغییر داد و برنامه‌ریزی خود را به گونه‌ای انجام داد تا نظام اقتصادی را تشکل محور نماید. من اعتقاد دارم که باید بسیاری از امور به تشکل‌ها واگذار شود، مثل کارخانجات، تأسیسات و مانند اینها. چراکه هیچ نهادی بهتر از خود اصناف، نمی‌تواند برای اصناف کشور برنامه‌ریزی نماید. پس با اجرای این فرایند، هم روند توسعه اقتصادی و بازرگانی

ایجاد هویت الکترونیکی، به عنوان آخرین حلقه توزیع مطرح است. به عنوان مثال، اگر کالایی از طریق گمرک وارد کشور شده، در داخل توزیع شود و فلان فروشگاه، تعدادی از آن را بفروشد، این در نظام اطلاعات گمرک ثبت خواهد شد که همین مقوله، اهمیت بسیار زیادی دارد و تحولات بسیار شگرفی را در حوزه آمار و ارقام کشور به وجود خواهد آورد. در حال حاضر، کشور از عدم وجود آمارهای دقیق رنج می‌برد و گاه‌گاه وقتی صحبت از اطلاعات آماری می‌شود، فقط اطلاعات کلی در اختیار افراد است و آمار دقیقی در دسترس نیست. به همین دلیل است که طرح‌ها و برنامه‌ریزی‌هایی که انجام می‌دهیم - به دلیل فقدان آمارهای دقیق - در روش‌های کاربردی آمار و در جهت ارزیابی زمان‌های هدف در پروژه‌های اقتصادی و عمرانی، دقت کافی ندارند. حال در نظر بگیرید چنین نظام دقیق و برنامه‌ریزی شده‌ای در کشور، چه انقلابی را در حوزه آمار و ارقام اقتصادی ایجاد خواهد کرد. تا جایی که این تحول می‌تواند زمینه‌ساز رشد بسیاری از مجموعه‌ها، حتی وزارتخانه‌ها شود. اگر در حال حاضر، بعضی از وزارتخانه‌ها با یکدیگر اختلاف نظر دارند، به دلیل عدم وجود اطلاعات است که فکر می‌کنم با وجود چنین نظام قدرتمندی در زمینه اطلاعات و آمار و ارقام، بسیاری از مشکلات کشورمان به لحاظ اعداد و ارقام حل شود.

اقتصاد ایران: نظر جنابعالی در خصوص لایحه هدفمندسازی قیمت‌های انرژی و تأثیر آن بر بستر تورمی کشور چیست؟ آیا این لایحه در صورت تصویب، باعث تشدید تورم در کشور نمی‌شود؟

شخصاً معتقدم که چنین چیزی منطقی نیست. در حال حاضر با وقوع بحران جهانی، قیمت‌ها در سراسر جهان رو به کاهش هستند. در نتیجه کشور ما هم از این روند نزولی مستثنا نخواهد بود. اما در صورتی که مجریان طرح‌هایی مانند طرح هدفمندی یارانه انرژی، به طور برنامه‌ریزی شده عمل نکنند، ممکن است آثار تورمی نیز داشته باشد.

اقتصاد ایران: آقای مهندس، به عنوان آخرین سؤال، وضعیت اقتصادی و بازرگانی کشور را در سال ۸۸ چگونه ارزیابی می‌کنید؟

همان گونه که در سال ۸۷ از ثبات نسبی داخلی برخوردار بودیم، انتظار داریم در سال بعد هم همین رویه را داشته باشیم. پیش‌بینی می‌شود که قیمت‌ها در جهان تا سال ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ از روند نزولی برخوردار باشند. پس به نظر می‌رسد تهدیدی علیه ثبات در کشور وجود نخواهد داشت. امیدواریم در سال ۸۸ اصناف و تشکل‌های بیشتری داشته باشیم که بر این اساس، قدرت اجرایی اتحادیه‌ها بیشتر خواهد بود، چراکه در نظر داریم تنظیم بازار را به اصناف واگذار نماییم.

انجام داده است. به علاوه می‌توان با واگذاری برنامه‌ریزی شوراها و مجامع به خودشان و همچنین، با واگذاری امور برنامه‌ریزی اتحادیه‌ها به رؤسای اتحادیه‌های سراسر کشور، موجبات سهولت روند نظارتی بر روی اصناف را فراهم آورد. لذا در این راستا، خود اتحادیه‌ها می‌توانند مثلاً با واحدهای صنفی فاقد پروانه برخورد نمایند و یا بر روی قیمت‌گذاری تولیدات صنف متبوع خود، نظارت مستقیم داشته باشند.

اقتصاد ایران: آقای مهندس! به نظر شما اگر این گونه تشکل‌ها را بسط دهیم، بی‌نظمی در کشور به وجود نمی‌آید؟

خیر، چراکه ما چنین تجربه‌ای داشتیم. با خارج شدن سیمان از سبد حمایتی دولت، هیچ بحران و افسارگسیختگی را در کشور شاهد نبودیم. پودر و روغن نباتی، ماکارونی، کمپوت، کنسرو، گوشت و کالباس نمونه‌های دیگری از این قبیل می‌باشند که سیاست‌گذاری انجمن‌ها را به خود تولیدکنندگان آنان واگذار کردیم.

اقتصاد ایران: اقدامات وزارت بازرگانی را در زمینه توزیع کالا و تحولات گمرکی مدنظر طرح تحول اقتصادی دولت، چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در جواب به این سؤال شما، به نظام کدینگ کالا و خدمات اشاره می‌کنم که در حال حاضر در چندین شهر و استان کشور، به طور کامل و ۱۰۰ درصد انجام شده و برای